

Izhaaja ob 4 zlutraf.

Stane mesečno 10— Div

za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifa

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 64. Telef. št. 36

Podružnico:

Maribor, Barvarna ulica
št. 1. Telef. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošti, čekov
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 22. februarja.

Politični, posebno pa nacionalni boji se dobro dajo primerjati z vojno. Danes je uspeh tu, neuspeh tam, enkrat pogreši poveljstvo samo, drugič se na mali fronti lokalni zapovednik samolastno spusti v ponosčen sunek, drugod pa zopet iniciativa manj odgovornih nosi borat sad celokupni akciji. V Mariboru je neodgovorna četica gorečih sangvinikov v silnem razburjenju nad zločinsko pisavo klerikalnih listov posegla samolastno po samopomoči. Ze leta sem «Straža», ki je nedvomno najbrzi list v Jugoslaviji, si spematski krade čast političnim nasprotnikom. Ni ga lista, ki bi tako surovo in hučno legal, kakor ta list, ki ga vodijo katoliški duhovniki. Zadoščenja ne daje. Odgovorni urednik je poslanec in kdor toži, pače v stroške, tolsti duhovniki okoli «Straže» pa se smeji. Ni je stvari, ki bi tem ljudem bila sveta.

Ko je začelo mlado nacionalistično gibanje v Sloveniji, je moral vsak dober državljan videti v tem napredku: pojavil se je močan čut odgovornosti za državo, in mesto strašnega materijalizma naših dni so mladi in stari nacionalisti začeli širiti duh nacionalne črte, poudarjali potrebo dela, poštenega dela. Ne vse zahtevati od države, sam pa ji vse odrekati! Ta pokret je v svojem bistvu moralen do najlepše višine in kruto potreben tej zemlji, kjer je cinizem dnevno geslo.

Kdor tako objektivno opazuje nacionalno gibanje, ta bo tudi pravilno sodil o pogreškah, ki se zlasti spočetka same od sebe porajajo ob taki organizaciji. Glavna linija je prava in zdrava, zato je jasno, da jo moramo podpreti.

Tudi to gibanje je «Straža» polila z našostudnejšim gnojem. Njen duh cinizma negacije, ki ogleda vse, pregrize vsako nacionalno akcijo, smeši vsak počet, ta duh je takoj začutil, da mu je nacionalističen idealizem opasen. In začel ga je psovati, zamizovati ter tako ogabno naskakovati, da je — zašlo.

Ni naša stvar, presojsati zdaj, kdo je formalno kriv ali nekriv. Delikt ni nasten, temveč je političen. In kakor je to vedno bilo in bo, bomo zanj imeli ono merilo, ki se ga upotreblja napram pogreškam političnega značaja, izvirajočim iz čistega idealizma.

Zato pa kar brez ovinkov s prezidrom obsojamo izjavo, ki jo je imenom SKS v njenem službenem glasilu dal posl. Drogenik: on kliče na nože sodnijo, naj vendar postopa «proti storilcem», in pozivlja vlado, da vzdrži rod to mir!

Da se kliče sodnijo, za to pač ni bilo treba g. Drogenika, ki bo morda uvidel, da to ni naloga narodnih poslancev. V Mariboru vladata mir in red in g. Drogenik bi bil bolje storil, če bi svoje lekcije obrnil na «Stražino» adresu. Še bolje pa, če bi bil molčal.

Mariborski incident je pogreška, je nepredviden dogodek na nacionalni fronti. A radi tega mi naših bojnikov ne bomo zapustili. Nasprotno: ako so v stiski, naša človeška in nacionalna dolžnost je, da jim pokažemo svojo pozornost in pomoč. Tako smo ravnali posledno pod pokojno Avstrijo in taki postanemo tudi za naprej. Da bi klicali se sodnijo in vlado na pomoč, kakor to dela vodja SKS, za to poštena čitanka ne more imeti umevanja. Kakor je posameznik dolžan svoji stranki zvestobo, tako ima stranka napram svojim članom dolžnost zvestobe vse do tlej, dokler nista ogroženi čast in življenje!

V času, ko se iz političnih razlogov priganja naše somišljenike, nam je dolžnost izjaviti, da ne bomo ne le nikogar pustili na cedilu, ampak da jim bo stranka preskrbela satisfakcijo. Če pa je kdo, kakor v mariborskem slučaju, storil kako pogreško, za to ga, uvažujoč glavno njegovo plemenito intencijo, ne bomo pustili pasti, ampak bomo v zakonitem okviru vse storili, da svojim ljudem položaj olajšamo. Učimo se v tem oziru pri večini narodih, kako branijo svoje mladino, če tudi je formalno pogrešila.

Le kričite sedaj, kakor hočete, da demokrat »odobravajo« mariborski dogodek. Nam bi gotovo bilo ljubše, da bi ga ne bilo, a če je že bil, ne bomo dopuščali, da se je pretirava in da kriče oni, ki so ga s svojim pisanjem izvali. In ko cela fronta, od nemurjev in klerikalcev do komunistov in kmetijcev kriči nad našo mladino: «Kričajte jo, zapirajte jo, mlčite je!» nam gre iz srca iskrena bese-

Prvi rezultati beograjskih pogajanj

PRENOS CENTRAL Z DUNAJA V JUGOSLAVIJO. — VPRAŠANJE SEKVESTROV. — AVSTRIJCI SO PRIPRAVLJENI RAZPRAVLJATI O KOROŠKI.

Beograd, 22. februarja. r. Ministrski svet je pri razpravi o pogajanjih z Avstrijo sklenil, da pokrene tudi vprašanje razmer na Koroškem. Baje je kancelar Seipel izjavil, da je pripravljen razpravljati tudi o slovenskih šolah na Koroškem.

Beograd, 22. februarja. g. Danes popoldne so se pričela v zunanjem ministertvu posvetoovanja med avstrijskimi in našimi delegati. Razprave se vrše v dveh sekcijah.

V prvi sekciji obravnavajo vprašanja sekvestrov, proporcij za poravnave terjatev in dolgov ter vprašanje prenosa podjetij.

V drugi sekciji pretresajo vprašanje odškodnine, ki naj bi jo plačala naša država Avstriji zaradi škode, katero so utrpeli avstrijski državljani na Koroškem povodom naših vojaških operacij leta 1919. Naši zastopniki so odklonili vse tozadevne odškodninske zahteve avstrijske delegacije. Kot druga točka se je obravnavalo vprašanje odškodnine za blago, ki so ga imele avstrijske trdnje na ladjah na Donavi in ki je izginilo takoj po prevratu. Tudi to zahtevo je naša delegacija zavrnila.

O poravnavi terjatev naših in avstrijskih državljanov ni prišlo do sporazuma ter je minister pravde dr. Marković izjavil, da hoče počakati na poročilo iz Ljubljane. V neobveznem razgovoru so izjavili avstrijski delegati, da bi bili pripravljeni privoliti v poravnavo teh dolgov na podlagi 30 odst.

Glede prenosa sedeža družb, ki imajo svoj obrat v Jugoslaviji, sedež pa na Dunaju odn. v Avstriji, je dosežen sporazum. Avstrija privoli v premeštev brez pristojbin.

Kar se tiče podjetij, katerih akcije so v rokah stare avstrijske vlade, je sklenjeno, da dobi naša vlada vse akcije tovarn v Uteri, Zenici, v Varošu in rudarskega podjetja «Bosnia». Razen tega so

naši državi pripozna lastnina sgradbena našega poslanstva na Dunaju.

Glede sekvestrov je sporazum v bistvu dosežen, treba je še določiti točko glede odškodnine, ker zahtevajo Avstriji odškodnino za vse avstrijske državljane, ki so jim bila podjetja sekvestrirana. Avstrija odklanja vsako odškodnino našim državljanom, ki so vsled avstrijskih sekvestracij imeli kakršnokoli škodo. Za radi tega je tudi naša delegacija odbila avstrijsko zahtevo.

Pašič, dr. Seipel, dr. Grünberger in dr. Ninčič so imeli kratko konferenco, ki se je po izjavi dr. Seipela vršila v vrlo prijateljskem tonu. Razgovori se razvijajo uspešno in govori se, da bodo v soboto z uspehom zaključeni. Nocoj se je vršila ministrska seja, na kateri sta dr. Marković in dr. Ninčič poročala o konferencah z dr. Seiplom.

Pogajanja za trgovsko pogodbo se prične jutri dopoldne ob 10. uri.

Beograd, 22. februarja. p. Danes dopoldne sta se avstrijski kancelar dr. Seipel in minister zunanjih poslov dr. Grünberger na dvoru vpisala v kraljevo in kraljično knjigo. Takoj na to so avstrijski delegati službeno posetili min. predsednika Pašiča in ministra zunanjih poslov dr. Ninčiča. Razgovor je trajal 20 minut. Popoldne ob 13. uri se je vršil v «Grand-hotelu» banket na čast avstrijskemu kancelarju. Na banketu je sedel na desni g. Pašiča kancelar dr. Seipel, na levi dr. Grünberger. Poleg dr. Seipela je sedel dr. Edo Lukinič, a poleg dr. Grünbergerja dr. Ninčič. Banketa so se udeležili vsi ostali ministri in guverner Narodne banke Važfert, dalje direktor Narodne banke dr. Novakovič, kraljevi pobočnik general Hadžič, kakor tudi vsi izvedenci ki sodelujejo pri konferenci za izvedbo trgovskega dogovora. Skupno 47 oseb. Gg. Davidovič, Svet. Pribežević in dr. Marinkovič so udeležbo odpovedali. Govorov ni bilo.

Volilna borba

Ponoven protest Demokratske stranke proti nasilstvom radikalnega režima.

Beograd, 22. februarja. p. Danes dopoldne je glavni odbor demokratske stranke razpravljal o nasiljih, ki jih vrši policija napram ljudem, ki niso radikalnega mišljenja. Ljuba Davidovič je poslal ministru notranjih poslov dr. Vujičiću nastopno pismo: «Gospod minister! Vesti, ki jih dobivam iz Južne Srbije in drugih okrožij, dokazujejo, da vrše Vaši organi nasilja, s katerimi mislijo današnji vladi priboriti večino. Ugotavljam, da se na ta način ne samo ne služi državi in narodu, temveč tudi ne današnji vladi. Izgleda, kakor da se hoče v teh težkih trenutkih povzročiti v starih me-

jah prelivanje krvi. Tudi si dovoljujem opozoriti Vas na nasilja v vranjskem, čačaškem in drugih okrožjih in smatram, da je moja dolžnost, ne samo opozoriti Vas na to, nego Vam tudi v imenu stranke, ki jo imam čast zastopati, da Vas napravljamo kot resortnega ministra odgovornega za vsa ta nasilja Vaših političnih oblasti. Ljuba Davidovič.»

Kako bodo glasovali Nemci?

Beograd, 22. februarja. g. Današnja «Tribuna» poroča iz Ljubljane, da imajo radikalci v Sloveniji zelo povoljne izgleda na uspeh radi velikega števila Nemcev, ki bodo glasovali za radikalno listo, dasi so postavili svojo lastno kandidatno listo.

Ceško-jugoslovanska konferenca v Ljubljani

Beograd, 22. februarja. g. Dne 23. februarja se pričnejo v Ljubljani konference med našimi in češkoslovaškimi delegati zaradi posebne konvencije o medsebojni sodni pomoči. Našo delegacijo tvorijo minister pravde dr. Marković, vsehstranski profesor dr. Arangeljevič in predsednik višjega sodišča v Ljubljani dr. Babnik.

Komunistični štrajk?

Beograd, 22. februarja. r. Kakor doznava Vaš dopisnik namerava radniška (komunistična) stranka v znak protesta proti razvejavljanju svojih kandidatnih list napovedati splošno stavko.

GRGA TUŠKAN †

Sisak, 22. februarja. r. Nocoj ob pol 19. je tu umrl v visoki starosti 78 let dr. Grga Tuškan, bivši predsednik srbsko-hrvatske koalicije, član hrvatskega sabora, delegat v ogrskem parlamentu in po osvoboditvi član časnega narodnega predstavništva v Beogradu.

da: Mi te mladine ne zapustimo. Mnogo večja nesreča, kakor mariborske, očividno pretirane pogreške, bi bila, če bi ta mladina ne imela v srečo neizbrisno ljubezni do naroda in države. Dokler pa obvladuje ta srca ideja nacionalizma, vemo, da bo njeno sodelovanje na celokupni narodni fronti kljub pogreškam dragocen aktivum za našo narodno granico.

Vprašanje draginjskih razredov

Beograd, 22. februarja. g. Danes se je vršila v finančnem ministertvu konferenca zastopnikov finančnega in notranjega ministertva v svrhu uvrščenja posameznih krajev v draginjske razrede. Predlog naj se večja mesta, kakor Zagreb, Ljubljana, Split in nekateri primorski kraji uvrste v prvi razred, ni bil pripuščen v diskusijo, ker je v nasprotju s novo uredbo o izenačenju draginjskih doklad. Vprašanje uvrstitve krajev v drugi in tretji razred je naloženo na težkoče, ker je treba uredbo prilagoditi srbski razdelitvi krajev. Da bi se izvršila uvrstitev po zgodovinski klasifikaciji, ni bilo mogoče sprejeti, a tudi načelna definicija ni bilo možno postaviti. Načelnik dr. Svetek je prodal na podlagi temeljitega gradiva, ki ga je zbral poslanec Rešener, naj se taksativno določijo kraji, ki naj pridejo v drugi razred, da se bo s tem pomagalo tudi gospodarsko slabše fundiranim krajev brez ozira na zgodovinsko ali drugo klasifikacijo mest, trgov in vasi. Do sklepa pogajanj še ni prišlo, uredba pa vsekakor izide pred prvim marcem.

ULIČNI BOJI V DUBLINU.

Dublin, 22. februarja. s. Irski vstaji so včeraj vprizorili v Dublinu splošen napad na vsa ministertva; napad je trajal približno eno uro in je bil končno od vladnih čet odbit. Republikanci so izgubili enega mrtveca in tri ujetnike. Kasneje so napadli tudi angleško banko. Vladni oddelki so jih odbili z ognjem iz strojnje. Pri tem so republikanci izgubili enega mrtveca in več ranjenih.

Evakuacija Sušaka

IZMENJAVA RATIFIKACIJ. — VELIKE PRIPRAVE ZA SPREJEM NAŠE VOJSKE. — TRGOVINSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 22. februarja. n. Naša vlada je prejela iz Rima poročilo, da je italijanski kralj podpisal santamargheritske konvencije, ki so bile nato uradno publicirane.

Na podlagi tega je ministrski predsednik Pašič naročil generalu Milicu, naj tekoj odpotuje v Benetke, kjer se bo sestaj z italijanskim poveljnikom tretje cone generalom Barbarichem, s katerim naj se dogovori glede evakuacije tretje cone in Sušaka. Izmena ratifikacijskih listin bi se imela izvršiti 26. t. m., od katerega datuma bi tekli rok, predvideni v rapalski pogodbi.

Kakor se doznava, se bo vršila v nedeljo dne 25. t. m. prva seja naših delegatov na Sušaku, odkoder se podajo v Opatijo, čim dosepejo tja člani italijanske delegacije.

Zagreb, 22. februarja. n. Na Sušaku

je danes naša državna policija nastopila službo ter jo vrši poleg italijanskih karabinierjev. To je izzvalo na Reki in Sušaku veliko radost.

Odbor za sprejem naše vojske je dovršil svoje priprave. Naše čete pridejo v torek ali sredo. Ukoralake bodo dopolne ob 10. na Regentov trg, kjer jih bo pozdravil zastopnik mesta, nato pa na Jelačićev trg, kjer bodo italijanske vojaške oblasti uradno izročile mesto v roke naše vojske. Zvečer bo mesto svetočano razsvetljeno.

Beograd, 22. februarja. g. V ponedeljek dne 26. t. m. se odpre v Rim naša delegacija, da se pogaja o trgovinski pogodbi z Italijo. Tej delegaciji načeljuje Niko Popović, bivši minister. Ostali člani so načelnik Milan Todorović, inspektor dr. Konrad Smid in inspektor Bošković.

Izmet paša pred angorsko skupščino

NEGOTOVOST O POTEKU SKUPŠČINE.

London, 22. februarja. d. Angleški krogi pričakujejo z veliko nestrpnostjo poročilo o poteku debate v angorski skupščini. Listi izražajo bojazen, da bo ekstremistično icvo krilo, ki stoji pod močnim vplivom iz Moskve, preprečilo možnost nadaljnjih pogajanj med Turčijo in zavezniki, čeprav se trudita izmet paša in Kemal paša, da bi ne podira vseh mostov za seboj. Danes do 9. zvečer se ni nikakih poročil iz Angore, razum da je podal izmet paša svoje poročilo o lausnanski konferenci. Seja parlamenta je tajna.

Carigrad, 22. februarja. j. Po brzotjavki iz Angore je izmet paša podal v zunanji komisiji narodne skupščine izjavo, da je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da se doseže sporazum z zavezniškimi delegati v Lausannu. Dosegel je sicer velike koncesije, vendar pa je Anglija s svojo nepopustljivostjo v finančnih in gospodarskih vprašanjih zakrivila konec pogajanj. Izmet paša je izjavil, da je prepričan, da bo Anglija spoznala skupne interese in vzpostavila pogajanja.

Položaj v Poruhrju

FRANCOZI PREVZEMAJO POLICIJSKO SLUŽBO.

Essen, 22. februarja. f. Stanje v zasedenem ozemlju je vedno isto: Nemci sabotirajo zasedbene oblasti, te pa uvajajo vsak dan nove represalije, ta proces se ponavlja vedno znova. V Düsseldorfu in Essenu der Gelsenkirchnu so Francozi razpustili policijo in dali novim policajem nove uniforme, katerih pa ti nočejo nositi. Ker so Francozi zaplenili stražnikom tudi konje, je odredil nemški prometni minister Gröner, naj se vsem lokalom, kjer stanujejo francoski vojaki in oblasti, zapre električni tok, plin in voda. Francozi so uvedli nove represalije: globe in v slučaju neizterljivosti sekvestracijo premoženja bank, velicindustri-

jalcev itd. Vsi bankirji skoro so se že umaknili iz Ruhrja, včeraj so aretirali še glavnega ravnatelja «Deutsche Diskontgesellschaft» v Wiesbadnu in glavnega ravnatelja filialke Reichsbanke in Essenu. Dalje so odgovorili Francozi na zaprtje luči in vode z ukinitvijo gledaliških predstav in s prepovedjo vseh listov, ki niso objavili tozadevnih razglasov francoskih oblasti.

V ostalem bodo vzeli Francozi upravo ruhrske policije v svoje roke in so v to svrhu že dobili nebroj detektivov iz Francije. Obenem so zasedli Francozi zopet več carinarnic in odpustili nemško uradništvo.

Rekonstrukcija italijanske vlade

Rim, 22. februarja. f. Z ukinitjem resora ministertva za osvobodene kraje ne namerava Mussolini nekoliko predruščiti kabinet. Minister za osvobodene zemlje Giurati postane justični, sedanji justični minister Oviglio postane pa notranji minister, tako da bo obdržal Mussolini še zunanje ministertvo in ministertvo predsedništva.

ODSTOP RIMSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Rim, 22. februarja. f. Včeraj se je sestaj tukajšnji občinski svet, v katerem sedita poleg komunistov, socialistov in popolarov le dva fašista, in je sklenil demisionirati radi vednih fašistovskih intrig, ki hočejo imeti fašistovsko rimsko upravo.

ITALIJANSKI BRZOJAV DELNO V PRIVATNIH ROKAH.

Rim, 22. februarja. f. Ministrski svet je odobril predlog ministru za pošte, da se del dosodaj državnih brzojavov in telefonov prepusti v zasebni najem.

IZENACENJE DRŽAVNIH NAMEŠČENCEV JULIJSKE KRAJINE.

Rim, 21. februarja. f. Na predlog finančnega ministra De Stefanija sta bila izdana dva kraljeva dekreta, ki predvidevata izjedenčenje državnega osebja novih krajin.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI.

London, 22. februarja. s. Uradno se razglasa, da je dne 12. februarja znašalo število brezposelnih 1,363.800, t. j. 22.531 manj kot predhodni teden ali 122.000 manj kot začetkom januarja.

SMRT FRANCOSEGA DRŽAVNIKA.

Nizza, 22. februarja. s. Bivši francoski zunanji minister Delcassé je nenadoma umrl.

Nemški fašisti

Berlin, 22. februarja. j. «Abend» poroča o novem gibanju nemških nacionalističnih organizacij. Te dni se je v državnem ministertvu za obrambo vršila konferenca, na kateri se je razpravljalo o razširjanju organizacije Orgesch. Tudi z druge strani se poroča, da se opaža živahnije delovanje Orgeschovih tolp. Komunisti pozivljajo delavstvo, naj ustanovi samoobrambne organizacije, ker je to gibanje nacionalistov naperjeno proti njemu.

KRALJ ODOLEL.

Beograd, 22. februarja. p. Nocoj je vlada izdala tale komunikacije: Kralj Aleksander se je prehladil, vsled česar ostane po nasvetih zdravnikov nekaj dni v postelji.

FRANCIJA IN RUSIJA.

Francoski čemantiji.

Pariz, 22. februarja. s. Zunanje ministertvo demantira vst, po kateri namerava francoska vlada vzpostaviti diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo. Tudi vest o odhodu francoske politične misije v Rusijo ne odgovarjajo resnici.

NOVI PREDSEDNIK FRANCOSEKGA SENATA.

Pariz, 22. februarja. j. Senat je danes popoldne izvolil za predsednika vodjo radikalno-demokratske levice Doumerge. Kandidat desnice je dobil le 133 glasov.

SVETOVNA KONFERENCA ZA UREDITVE VOJNIH DOLGOV.

London, 21. februarja. s. Poročevalec «Westminster Gazette» je na merodajnem mestu izvedel, da namerava ameriškanska vlada po ureditvi angleških dolgov sklicati svetovno konferenco za poravnavo dolgov.

NAŠA ŠKRINJICA V LJUBLJANSKEM VOLILNEM OKROŽJU JE PETA!

Zadnja pot dr. Tavčarja

Ljubljana, 22. februarja. Ze tri dni v žalno črno odeta Ljubljana je danes spremljala gospoda in soljaka pisatelja, politika in človeka dr. Ivana Tavčarja. Njegov pogreb je bil veličastna zadnja pot odličnika, ki je, sledeč lastni čustveni notranjosti, pravično živel vse življenje ter brez ostavljene krivice zatisnil oči, potem ko je dovršil svoje življenjsko delo.

Ze v prvih popoldanskih urah so se začele ljubljanske ulice polniti z gostimi tramaji naroda. Ne samo iz Ljubljane, temveč tudi iz mnogih krajev z dežele so prišli premnogi, da počastijo spomin dr. Tavčarja. Računa se, da je bilo na ulicah do 30.000 ljudi.

Na mrtvaškem odru

Dr. Tavčarjevo krsto so prepeljali danes zjutraj v črno zastri vestibul pred sejno dvorano na magistratu, kjer so jo položili na katafalk. Stopnice in vestibul so bile spremljene v cipresni in palmov gaj, ob čegar vznožju so ležali številni sveži vencji. Sokoli z golimi rapirji, «Jadrana» in «Triglavan» so tvorili dopoldne in popoldne častno stražo. Visoko nad krsto je visel portret pokojnikov. Nepregledne množice so valovale ves dan po magistratnih stopniščih, da pozdravijo zadnjikrat velikega pisatelja in rodoljuba.

Prodnjo so odnesli krsto pred magistrat, so se zbrali pokojnikovovi svojci in ožji sorodniki, zastopniki vlade in inozemskih držav v sejni dvorani občinskega sveta. Kraljevi zastopnik, polkovnik Vučkovič je stopil k pokojnikovim vdovi gospej Franji Tavčarjevi in ji imenom kralja kondoliral na brilki izgnani. Uzalostena vdova se je zahvalila in prosila kraljevega zastopnika, naj sporoči zahvalo vse rodne na najvišje mesto.

Pred magistratom

Ze dolgo pred 4. uro je gosta množica napolnila občinski prostor pred magistratom, pod katerega srednji obok so v zelenju in cvetju postavili krsto s smrtnimi ostanke dr. Tavčarja. Ob krsti so stali kot častna straža Sokoli z golimi sabljami in «Triglavan».

Točno ob 4. popoldne je stolni prošt Andrej Kalan z asistenco blagoslovil krsto z zemskimi ostanke pokojnika. Krog krste so bili zbrani rodoljubi, zastopnik kralja, najožji prijatelji, zastopniki vlade, konzul inozemskih držav, zastopniki ljublj. občine in mnogi književniki. Po obredih je pevski zbor «Glasbene Matice» pod vodstvom gosp. Mateja Habada zapel v srce segajočo Forsterjevo kantato «Umri je mož».

Ko je izdnel zadnji akord močno pesmi je stopil pred krsto pokraljinski namestnik Hribar, ki je slavil pokojnega kot buditelja, učitelja in oduševatelja naroda, poudarjal, da intrige niso mogle trajno razdvojiti njega in dr. Tavčarja ter je končno naznanil, da zastopa kralja pri pogrebu divizionar pukovnik Vučkovič, vlado minister Zupanič in na njeno prošnjo tudi on sam. Sprožil je tudi pokojniku, da se pogreb vrši na državne stroške ter mu je končno zaklical: Večnaja pamjat!

Imenom ožjih prijateljev

se je poslovil dr. Karel Triller od ljubljanske slovenskega naroda s sledečim govorom:

Dragi prijatelji! Dopolnjeno je Tvoje slagoslavljenje življenja. Izmučen se vračaš tja, kjer Te je naklonila božja previdnost naroda. Ob krsti največjega med velikimi sinovi in najboljšega med dobrimi, žaluje danes slovenski, ves ujetinjeni jugoslovanski narod. Kakor iz jekla vilit in iz granita izklesan, si žareš nad pusto sedanostjo. Vse svoje darove si postavil v službo naroda, ki si ni bil politični in kulturni voditelj. Čeprav nisi našel vedno razumevanja, nisi nikdar klonil duhom. Vdobil si v hvaležna srca nemaljšiv spomin s svojim pisateljskim delovanjem. Še pozni rodovi naše mladine bodo črpali iz Tvoje neusahljivega studenca, ki je svežil narod in človeštvo. Bil si velik tudi kot dober človek in ravno zato so dobra tudi Tvoja dela. Uspošteval in varoval si vedno zakone bratoljublja in zato nisi imel sovražnikov. Udeležstvoval si se prav posebno tudi kot župan naše občine in si zlasti v težkih časih svetovne vojne z vsami svojimi močmi; lečil bolesti in trpljenje svojih omeščanov, ki danes v globoki hvaležnosti žalujejo nad izgubo dobrega prijatelja in očeta. Ave anima candida!

Govor dr. Trillerja je napravil globok utis in mnogim je zarošilo oko, ko je govornik v imenu osebnih prijateljev ginjen poljubil krsto.

Nato je stopil pred krsto

pesnik Oton Zupančič,

ki je izpregovoril imenom slovenskih književnikov sledečo slovo: Emil Leon! Slovenski književniki se v globokem spoštovanju klanjajo svojemu plemenitemu mojstru! Ostanke Tvoji leže v tej krsti, a mi, ki nas je napojila Tvoja muza še na Tvoja stara leta z dvema najjužnejšima umetnina, polnima svežega duha, še prav posebno bridko občutimo izgubo, ki nas je zadela s Tvojo smrtjo. Bil si sočen mož bujnega duha, poln človek. Tvoja mnogostroka duša ni mogla izživeti

vseh sil v eni smeri. Mnogi so to obžalovali, a mi tega ne obžalujemo, ker jemljemo Te kot celega moža. Blagrujmo se, da je bil med nami na slovenskih tleh pisatelj, v katerem je bil utelešen človek polnega in svobodnega razvoja. Tvoja beseda je bila živa in ožarjena z bleskom klasične lepote. Iz Tvojih del odseva zanosnost, močnost in plemenita ljubezen za vse, kar živi in zato ostanje večna. Slovenski književniki smo izgubili velikega mojstra slovenske besede. Stali bomo vedno za Te in za Tvojo čast. Ustavljaj si slovensko dušo in sprejel zato ljubezen vsega naroda! Slava Tvojemu spominu!

Tišina je zavladala po teh krasnih besedah našega prvega pesnika in zdelo se je, kakor nekako nadaljevanje njegovih besed, ko so zadoneli nežni akordi Pavličeve «Narodne nagrobnice», katero je zapel zbor «Zveze pevskih društev» pod vodstvom gosp. Z. Preloveca.

Žalni sprevod

Medtem se je bil v Stritarjevi ulici formalni ogromen žalni sprevod, kakršnega Ljubljana menda še ni videla. Krsto so položili na gala - žalni voz, v katerega so bili vpreženi trije pari vrancev.

Sprevod je otvorila sokolska konjenica (32 konjenikov) s praporom. Za konjenico je korakala pod vodstvom kapelnika dr. Jerina godba Dravske divizije, ki je svirala vso pot tuborne žalostinke. Godbi so sledili zastavonoše Ljubljanskega Sokola, Sokola L. Sokola II. in sokolskih društev v Šiški, Skofji Loki, v Kranju, Ribnici, Zagorju, Borovnici, Vrhniki, Krškem, Celju in Mariboru; za njimi se je razvila mogočna sokolska povorka. Zastopana so bila sledeča društva: Ljubljanski Sokol, Sokol L. Sokol II., sokolski naraščajski prapor, Siska, Vič, Moste, Dev. Mar. v Polju, Štepanja vas, St. Vid, Domžale, Skofja Loka, Kranj, Dob. Mokronog, Trebnje, Litija - Šmartno, Guštanj, Stražišče pri Kranju, Radovljica, Zagorje, Cerkljica, Borovnica, Vrhnika, Krško, Jesenice, Bled, Bohinj, Gorenja vas, Kamnik, Celje, Maribor in Muta - Vuzenica, Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza so zastopali starosta Dr. Ravnihar, Savezni načelnik dr. Murnik, podstarosta Gangl, Savezni blagajnik Kajželi. Sokolskim četam so sledili Skauti, Orjuna, akademično društvo «Triglavan» z zastavo in vencem, trgovski akademiki, srednješolsko društvo «Preporod». Za nosilec križa in žalne zastave so korakali galsilec v vencem in Zidarsko in tarsarsko društvo z zastavo. Za godbo Zveze jugoslovanskih železničarjev so se uvrstili akademično društvo «Jadrani» z vencem, Splošno žensko društvo, Kolo jugoslovanskih sester, za njimi zastavonoše pevskih društev «Slavca», «Ljubljanskega Zvona», «Ljubljane», Šišenske Citalnice, pevskega zbora bralnega društva v Trzinu, Zvona iz Šmartna pri Litiji in Lire iz Kamnika, na čelu pa stara zastava ljubljanske Citalnice. Sledili so članj ljubljanske drame in opere, Citalnica Kranj z zastavo, lovci v lovskih oblekah, društvo «Soba», predsedstvo Udruženja jugoslovanskega učiteljstva v Ljubljani, načelstvo narodno - socialistične stranke in mladinsko društvo Bratstvo.

Nato so sledili nosilci sledečih vencov: Ljubljanski Sokol — Nepozabnemu starosti, Mestna občina Ljubljanska — Svojemu županu in častnemu meščanu. Prijatelju za jedinstvo nacije države v imenu kraljevske vlade — Nikola Pašić, Velikemu narodnemu borcu dr. Tavčarju — oficirji Dravske divizije, vence lovskega društva, Kreditne banke, pokrajinskega namestnika Hribarja, nato pa dva svetilna voza, na katerih je bilo ogromno število vencov raznih društev in pokojnikovih prijateljev. Naj omenimo med njimi vence z napisom Jugoslovanska demokratska stranka Svojemu prvemu predsedniku, vence češkoslovskega generalnega konzulata z napisom Velikemu prijatelju češkoslovskega naroda, vence mesta Kranja z napisom Častnemu meščanu, vence ruske ljubljanske kolonije z napisom Velikemu bratu Slovani in vence Ciril Metodove družbe, Slovenske Matice, društva slovenskih književnikov in akademičnih društev Triglav in Jadran ter vence Narodne tiskarne.

Za svetilnim vozom so šli vsi nameščenci Narodne tiskarne, za njimi pa so nosile deklice lavorjeve vence z napisom pokojnikovih smrtnih del: Tiborius Panonicus, Mrtva srca, V Zali. Cvetje v jeseni, Visoška kronika, 4000. Izva kongresa, Vita Vitae Meae, Grajski pisar, Med grobovi, Otok in Struga, in Ivan Solnce. Tik pred mrtvaškim vozom je stopal nosilec reda sv. Šave II. vrste. Ob mrtvaškem vozu so šli kot častno spremstvo na desni strani predstavniki slov. književnosti, pesniki in pisatelji O. Zupančič, Al. Gradnik, dr. Ivan Prietelič, Iv. Albrecht in

Joža Lovrenčič, na levi strani pa dr. Majaron, Pustoslavsek, pisatelj Pugelj in dr. Konrad Vodusek. Ob vsaki strani jih je obdajala sokolska častna straža na konjih in Sokoli s potegnjenimi rapirji. Za vozom je stopala pokojnikova obitelj s sorodniki, za temi pa zastopniki vlade, vojaških in civilnih oblasti, upravni svet, uradništvo in osebje Narodne tiskarne, upravni svet in uradništvo Ljubljanske Kreditne banke, mestno in drugo uradništvo in ogromna množica ostalega občinstva, v katerem je bilo mnogo mestnih, tržkihi in vaških županov z dežele in zastopnikov vseh kulturnih, gospodarskih in političnih organizacij, korporacij in društev. V žalnem sprevodu smo opazili med drugimi v zastopstvu kralja divizionarja Vučkoviča, ministra dr. Zupaniča, bivše ministre Dr. Zervaja, dr. Kramerja, dr. Kukovca, velikega župana Baltiča, admiral Metoda Kocha, generalnega konzula češkoslovske republike dr. Beneša, avstrijskega generalnega konzula dr. Kohlrussa, francoskega podkonzula de Flachea in italijanskega delegata Comellia, vsi oficirski zbor, predsedstvo JDS z dr. Pucem, J. Turkom in A. Likozarjem, celjskega župana dr. Hrašoveca, župana krajskega C. Pirca, tržiškega Lončarja, blejskega župana H. Tomca, dr. Gregorina kot zastopnika tržaškega političnega društva «Edinost» in poslanca Wilfana, finančnega delegata dr. Šavnika, načelnika posvete dr. Skaberneta, predsednika višjega deželnega sodišča dr. Babnika z mnogimi sodniki, profesorski zbor univerze z rektorjem Ušeničnikom itd.

Po vseh ulicah, koder je šel sprevod, so stale goste trume občinstva. Od pošte do Sv. Krištofa so tvorili na obeh straneh ceste špalir učenci osnovnih in dijaki srednjih šol ljubljanskih pod vodstvom njihovih učiteljev in profesorjev. Vse svetilke so gorele. S cerkva so doneli zvonovi. Trgovine in javni lokali so bili zaprti, v mnogih izložbenih oknih so bile razstavljene slike dr. Tavčarja ter so gorele svetilke.

Pri Sv. Krištofu

Ko je prispel sprevod do Sv. Krištofa, se je Sokolstvo postavilo ob desni, civilna društva in deputacije pa ob levi strani ceste. Pred vhom v cer-

kev so stali nosilci sokolskih in drugih praporov. Stolni prošt Kalan je opravil zadušne molitve, nakar je ruski pevski zbor krasno zapel «Oče naš» in «Večnaja pamjat». Ob krsti se je nato prav lepo pojavil načelnik JSS dr. Murnik od mrtvega bivšega staroste Ljubljanskega Sokola. Slavlil je v pokojniku kot univerzalnega delavca, borca in glasnika zdravja, moči in svobode. Ko je našla sokolska ideja plodna tla v Sloveniji, je bil dr. Tavčar med prvimi, ki so šli v boj za sokolsko televadnico in se pokazal celo za moža, kakor na vseh drugih popriščih. Dajal je Sokolstvu vzglad pravega brata Sokola. Z besedami: «Hvala sokolska in večna Ti slava!» je dr. Murnik zaključil svoj govor. Molko je odjeknil trikratno «Slava!» in sokolski prapori so v zadnji pozdrav poljubili krsto.

Nato se je odvetnik dr. Zirovnik imenom stanovskih tovarišev poslovil od pokojnika. Slikal je v živih besedah vzor - odvetnika, ki je bil prvi zaščitnik teptanim ter se kot javni besednjak z vso energijo boril za pravice ponižanega slovenskega naroda. Med svojimi stanovskimi tovariši je zaradi poštenosti in neokrnjenega značaja užival največji ugled in si je ohranil v njihovi sredi najtoplejši spomin. «Pravda našega naroda, ki si je izpravedal je dobro končana Končana pa je tudi Tavčarjeva pravda. Visoki sodnik mu bo dal večno pravico!» Po teh besedah so tako govorniku, kakor tudi mnogim stanovskim tovarišem in množici blizu krste orosile oči.

V zadnje slovo je «Zveza pevskih zborov» zapela pod vodstvom pevovodje Zorka Preloveca večno lepo pesem «Vigred se povrne». V prvi vrstki, ki se je spuščal nad dolino, so izzveneli glasovi mehkega slovesa. Nato so krsto postavili v cerkev in pod gomilo svežega cvetja in vencov, v modlem svitu sveč je presnil dr. Ivan Tavčar svojo poslednjo ljubljansko noč ...

Pot na Visoko

Zjutraj ob treh prepeljejo krsto z vozom na Gorenjsko. V Skofji Loki pozdravijo pokojnika čiji rojaki. Od tam egre sprevod v Poljansko dolino tja do ljubljenske Visoke ... Ob 11. dopoldne sprejme zenlja, kar je njegova ...

Kandidatske liste

Zavrjene kandidatne liste v Mariboru, Mariborsko okrajno sodišče je odobrilo deslet do devet kandidatskih list. Posredovalcu Zagorskemu je bila zavrjena lista njegove gospodarske stranke, ker jo bilo med podpisanimi predlagatelji komaj polovico volilnih upravičencev. Sodišče je nadalje mnenje, da mora imeti vsaka lista kandidata in namestnika za vse volilne srece in je zavrnilo listo tudi iz razloga, ker so bili na njej postavljeni kandidati samo za dva okraja. Zagorski je dne 20. februarja poslal po pošti dopolnilno listo, kr pa je ta došla šele 21. se smatra kot prepozno vloženo. Ta usoda za Zagorskega ni tragična, ker njegove liste itak nihče ni smatral za resno. Tudi lista socialistov Bernotove skupine skoraj gotovo ne bo odobrena, ker je ugotovljenih med njejimi predlagatelji deslet samo 98 volilnih upravičencev, dočim so trije podpisani sporni.

Kandidatna lista NSS v Mariboru. Nosilec liste je bivši poslanec Anton Brandner iz Ljubljane. Kandidat za Brezice: Dragotin Gobec, knjigovodja iz Celja, namestnik Davorin Založnik, posestnik iz Zibike. Kandidat za Celje: Dra go Zabkar, podžupan v Celju, namestnik Ivan Vesolnik iz Mozirja; za Dol. Lendavo: Dr. Slavko Vesnič, odvetnik iz Murske Sobote, Fran Györek, posestnik iz Kobilje, Končice: Fran Selinšek delavec iz Maribora, Fran Jarh, višji revident južne železnice Maribor. Laško: Ivan Pajk, rudar Trbovlje, Josip Lečnik, bolniški oskrbnik Trbovlje. Lutomer: Jožef Mohorko, postajni načelnik Maribor, Jože Stamprek, vinčar iz Bistrice ob Dravi.

Maribor desni breg kakor Konjice, levi breg kakor Ljutomer. Murska Sobota kakor Dol. Lendava, Mozirje kakor Celje, Ormož Konrad Zmuderl, strokovni tačnik Maribor, Jakob Seruga, kočar Zlatoljče, Prevalje: Maričič Frane, župan iz Slovenjgradca, Franke Anton, delavec Velenje; Ptuj kakor Ormož, Slovenjgradec kakor Prevalje. Smarje kakor Brezice. Predstavni lista za glavni volilni odbor sta dr. Rudolf Ravnik, odvetnik Maribor in Franc Roglič, trgovec Maribor.

Radikalci v Mariboru in Celju. V Mariboru je radikalna stranka javila sledečo čuvarje škrinjice: Maribor I. dr. Vilko Pfeifer, Aleksander Klešič, kavarnar, Maribor II. Samo Učar, uradnik Narodne banke, Luka Tavčar, trgovec, Maribor III. Konrad Breznik natakarn, Pranseski, zasebni uradnik, Maribor IV. Zorec Fran, delavec Maribor V. Pogačnik Bogdan, ravnatelj Anglo-banke, Adolf Götzl, Maribor VI. Seza Rudolf (narodno-socialni občinski odbornik), bančni uradnik, Pravič Martin, krojač, Maribor VII. Tavčar Josip, trgovec, Buš Franc, čevljar. — Celje I. P. Putnikovič, tovarnar, Rudolf Stermeček, trgovec, namestnika Milan Nilkovič, upravnik carine in trgovec Kveder Josip.

NAŠA SKRINJICA V MARIBORSKEM (STAFERSKEM) VOLILNEM OKROŽJU JE PRVA! SKRINJICA NAPREDNEGA BLOKA V LJUBLJANI JE ČETRTA!

čev so stali nosilci sokolskih in drugih praporov. Stolni prošt Kalan je opravil zadušne molitve, nakar je ruski pevski zbor krasno zapel «Oče naš» in «Večnaja pamjat». Ob krsti se je nato prav lepo pojavil načelnik JSS dr. Murnik od mrtvega bivšega staroste Ljubljanskega Sokola. Slavlil je v pokojniku kot univerzalnega delavca, borca in glasnika zdravja, moči in svobode. Ko je našla sokolska ideja plodna tla v Sloveniji, je bil dr. Tavčar med prvimi, ki so šli v boj za sokolsko televadnico in se pokazal celo za moža, kakor na vseh drugih popriščih. Dajal je Sokolstvu vzglad pravega brata Sokola. Z besedami: «Hvala sokolska in večna Ti slava!» je dr. Murnik zaključil svoj govor. Molko je odjeknil trikratno «Slava!» in sokolski prapori so v zadnji pozdrav poljubili krsto.

Nato se je odvetnik dr. Zirovnik imenom stanovskih tovarišev poslovil od pokojnika. Slikal je v živih besedah vzor - odvetnika, ki je bil prvi zaščitnik teptanim ter se kot javni besednjak z vso energijo boril za pravice ponižanega slovenskega naroda. Med svojimi stanovskimi tovariši je zaradi poštenosti in neokrnjenega značaja užival največji ugled in si je ohranil v njihovi sredi najtoplejši spomin. «Pravda našega naroda, ki si je izpravedal je dobro končana Končana pa je tudi Tavčarjeva pravda. Visoki sodnik mu bo dal večno pravico!» Po teh besedah so tako govorniku, kakor tudi mnogim stanovskim tovarišem in množici blizu krste orosile oči.

V zadnje slovo je «Zveza pevskih zborov» zapela pod vodstvom pevovodje Zorka Preloveca večno lepo pesem «Vigred se povrne». V prvi vrstki, ki se je spuščal nad dolino, so izzveneli glasovi mehkega slovesa. Nato so krsto postavili v cerkev in pod gomilo svežega cvetja in vencov, v modlem svitu sveč je presnil dr. Ivan Tavčar svojo poslednjo ljubljansko noč ...

Pot na Visoko

Zjutraj ob treh prepeljejo krsto z vozom na Gorenjsko. V Skofji Loki pozdravijo pokojnika čiji rojaki. Od tam egre sprevod v Poljansko dolino tja do ljubljenske Visoke ... Ob 11. dopoldne sprejme zenlja, kar je njegova ...

Politične beležke

— Kako se kalne lovi? Neverjetno je, kako lahkoverni so ljudje. Gorastane načrte puhlih glav jemljejo kakor čisto zlato in sedajo na lim kakor kalini. Dva lina je razpoetavil slavoznan agrarni direktor Lukan. Prvi je agrarna reforma, kjer obeta vsem, ki bi hoteli biti radikalni, generalpardon. Na ta lim sta sedla kar dva kandidata — veleposelnika gg. Stare in Lenarčič. Da sta s tem še posebno pozornost nase obrnila in da jima Lukan ne more v končnem izidu nič pomoči, to sta prezrla. Drug lim je novo podjetje, ki ga snujejo radikalni. Radi bi vse državne in agrarne šume dali v eksploatacijo eni družbi, ki bi na ta način enono prišla do lesa. Kako je to z ozirom na obstoječe zakone izvedljivo, na to ne mislijo. Oni si dele mesta upravnih svetnikov in ravnateljev. Na tak lim n. pr. je sedel g. Pfeifer, ki mu fabrikacija čokolade ne zadošča. Da imajo ljudje apetit, nam je umljivo, a kako morejo biti tako naivni, da mislijo, da bo po 18. marcu le ena ta stvar držala, to nam je nerazumljivo. Kakor sitnih psov, tako se jih bo otresala radikalna stranka, mi pa bomo pomagali, da se ta družba, ki se je hvala Bogu zdaj dala popolnoma spoznati, odstrani daleč od vsakega stika z državo.

— Koliko so vredni voditelji socialistične stranke delovnega ljudstva? Dne 6. februarja so združeni komunisti in perifevci izdali na krvavo rdečih plakatih manifest delovnemu ljudstvu. Obetajo mu raj na zemlji, ako izroči vodstvo svoje usode podpisnemu vodstvu Socialistične stranke delovnega ljudstva. Med osrčevalci proletarijata, ki na zaključku manifesta gromko kličejo: Naj živj nezlovoljna razredna borbeno in enotna SSD! Naj živj rdeča zastava mednarodnega socializma! se nabaja tudi podpis g. Mihe K o r e n a. Točno 14 dni potem se je isti Miha Koren podpisal kot kandidat na listo najbolj reakcionarne in najbolj kapitalistične stranke v naši državi — radikalne stranke. Kako dolgo se bodo dali široki krogi resničnega delovnega ljudstva še za nos voditi? Kako dolgo bodo verjeli še frazam ljudi, ki so danes «komunisti», jutri pa porinjeni blapci «kapitalizma»?

— «I porcarji Serbi!» je v italijanskem parlamentu blekljal fašisti Giunta. S tem je javno dokumentiral svoje sionovstvo velike laške kulture in kvitiral hvalospeve, ki jih beograjski «Balkan», «Tribuna» in drugi radikalni organi gostolijo Mussoliniju in celo londonskemu rektu. Srbi — Jugoslovani naj poskrbe, da ne bo njihovega plemenja sramotil kak italijanski «porcaro» a la Giunta.

— Nova specialiteta. V Mostarju imajo preuranjenega župana. Kakor pravi sarajevska «Pravda», šteje namreč mostarski veliki župan Krasojevič šele osemindvajset let po svojem rojstvu, medtem ko vidovdanska ustava predpisuje, da more veliki župan postati le po 15 letih državne službe, pa

makar bil tudi radikal. Potemtakem je mostarski veliki župan započel svojo državno kariero najbrž že s trinajstim letom, s čimer pobija babjo vero, da je 13 nesrečna številka.

Po svetu

— Odprto pismo Mussoliniju objavljaja Neue Freie Presse z dne 21. t. m. Neki Rihard Nikolaj Condanhove-Katergij apelira v njem v imenu evropske mladine na Mussolinija, naj reši Evropo, ki odmirava vsled tisočletnega boja med Nemci in Francozi; pozivlja ga, naj krepko poseže v kaos Evrope in naj postavi temeljni kamen za Zedinjene države evropske.

— Avstrijski proračun za leto 1923 izkazuje v svoji drugi redakciji le še 2374,5 milijard deficita, dočim je znašal prvi proračunski načrt 5293,7 milijard deficita. Sedaj so ga znižali predvsem z redukcijo državnih nameščencev in upravnoreformo.

— Koliko reparacij je doslej plačala Nemčija? Od 11. novembra 1918. do 30. septembra 1922 je plačala Nemčija raznim državam na račun reparacij 56,5 milijard zlatih mark ali 282,5 milijonov papirnatih mark. K temu se mora pristišeti še vrednost Alzacije Lorene in stroški za okupacijske čete.

— Srčne pozdrave od 110 tih. Glavni urednik budimpeštanskega lista Az Est in poslanec Rassay sta dobila pred par dnevi vsak en zavoj po pošti, v katerem je bila po ena ročna granata in listek z zgornjim napisom. Preiskava je v teku.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Petek, 23.: «Vojiček». E. Sobota, 24.: «Ugrabljene Sabinke». D. Nedelja, 25.: ob 3. popoldne: «Živi mrtvec». Izv. Ob 8. zvečer: «Za pravdo in srce». Izv.

Ljubljanska opera.

Petek, 23.: «Rigoletto». Gostovanje gospe Vesel-Pola iz Zagreba. D. Sobota, 24.: «Mefistofeles». B. Nedelja, 25.: «Prodana nevesta». Gostovanje gospe Ade Poljakove. Izv.

Šentjakovski oder v Ljubljani.

Sobota, 24.: «Stari grehi». Nedelja, 25.: «Charleyeva teta».

Mariborsko gledališče

Sobota, 24.: Schönherr: «Ono». Premijera. A.

Kurz iz zgodovine umetnosti. Jutri, dne 24. februarja ob 6. uri zvečer se vrši v zbornici bivšega deželnega dvorca deveto predavanje. Tema: «Rubens in Rembrandt». Predavatelj: Dr. Izidor Cankar. Z ozirom na pomotno notico v «Jutru» o priiliki zadnjega predavanja opozarjamo čitatelje, da se vršijo vsega skapaj še 4 predavanja.

Sport

Mednarodne smuške tekme v Češkoslovaški. Prvi del mednarodnih smuških tekem, o katerih smo večkrat obširno poročali, se je vršil v Krkonosih. Nadaljevale so se tekme v Spicaku v Šumavi. V četrtki in petek (15. in 16. t. m.) so se vršile vojaške smuške tekme: v soboto 17. t. m. pa se je vršila tekma na 18 km v dveh razredih. Proga je zahtevala mnogo tehnične znanja. Najboljši doseženi čas je 1 ura 3 minute 49 sekund. Od Jugoslovancev so je tekme udeležili Švigel Zdenko (LSK.) v drugem razredu in se plasiral na tretje mesto s časom 1:12:36. Uspoštevaloč čase obeh razredov stoji na šestem mestu, vsakakor nepričakovano zadovoljiv in časten uspeh. Med tekmo je snežilo, na grebenih kjer je vodila proga, pa je bila megla in veter. S to tekmo so se zaključile mednarodne smuške tekme na Češkoslovaškem.

Smučarski odsek Skala v Ljubljani privedi o priiliki Savezne tekme 25. t. m. izlet na Rakek. Savez bo skušal dobiti polovično vožnjo. — Opozarjamo vse člane, da privedimo v pondeljek 26. t. m. ob 8. zvečer v hotelu Tivoli smučarski družabni večer z razdelitvijo diplom in priznanic zmagovalcem klubove tekme. Vabimo tudi vse prijatelje turiste in smučarje.

Damsko prvenstvo v klabski smučarski tekmi Skale v nedeljo 18. t. m. se je priborila gđ. Mia Frlanova in ne Ana, kakor je stalo vsled tiskovne napake v našem večeršnjem poročilu.

Za nedeljsko jugoslovansko smučarsko tekmo na Rakeku so priprave v polnem teku. Polovična vožnja na železnici iz Ljubljane na Rakek in nazaj je zagotovljena. Železniške zveze so prav ugodne: odhod iz Ljubljane v nedeljo zjutraj ob 5.50, nazaj se isti dan z večernim vlakom. Tudi tekmovalci se vozijo s tema vlakoma. Tekmovalna proga je urejena tako, da sta cilj in start na isti točki, komaj 7 minut nad kolodvorom Rakek; s te točke bo mogoče s kukali opazovati skoro celo progo, tako da se bo nudil gledalcem res krasen užitek. Zlasti ker obetajo tudi snežne razmere najboljšje. Popoldne bo prijateljski sestanek «Pri Ševarju», kjer bo tudi razdelitev daril. — Smučarji, ki bi hoteli kot funkcionarji pomagati pri tekmi, naj se čimprej, najkasneje pa v nedeljo pred vlakom javijo JZSS. Tekmovalci naj ne pozabijo na mažo in krpe. Treniranje ob tekmovalni progi in okolici sploh je prepovedano, da se proga ne pokvari. Tudi gledalci naj pazijo da ne pogaze snega ob označeni progi.

Brzojavno sožalje k smrti dr. Tavčarja sporočata krajevni organizaciji JDS v Ložu in Starem trgu: »Ob smrti našega najboljšega, najbolj pravičnega in prvega probuditelja slovenske napredne ideje dr. Ivana Tavčarja globoko žalujemo najgloblje sožalje.«

Sokol v Loški dolini telegrafira: »Ob bridki smrti nepozabnega prvobornika sokolske ideje dr. Ivana Tavčarja sporočamo globoko sožalje.«

Za koroško Slovence. Na ministrsko predsedstvo je bila poslana sledeča brzojavka: »Ob prihodu Scipionem zahtevamo prostost kulturnih prireditelj in političnih shodov, svobodo in zaščito slovenskega jezika v šoli in uradu za koroštanske Slovence.«

Demisija pokrajinskega namestnika za Hrvaško? Zagrebška »Riječ« doznavajo, da je minister za socialno politiko imenoval dva kontrolorja za prehrano pasivnih krajev, torej tudi za pokrajinski namestnik Čimide namerava podati demisijo, ker se ne mara podvreči tej kontroli.

Aeroplanski poštni promet v Jugoslaviji. Iz Beograda se brzojavno poroča, da namerava ministrstvo pošte in brzojava urediti zračni poštni promet med Beogradom, Zagrebom, Sarajevom in Cetinjem. Poštni aeroplani naj bi prevažali tudi potnike. Zračna vožnja iz Beograda v Sarajevo bo trajala 2 in pol ure, iz Sarajeva v Cetinje 3 ure.

Smrtna kosa. V Zagrebu je dne 21. februarja umrl gospod Valentin Lapajne, tehniški svetnik v pokloju. — V Ljubljani je v sredo nenadoma umrla ga. Jerlica Kuhelj v visoki starosti 76 let. Pogreb bo danes popoldne ob pol 5. uri z Gosposvetske ceste št. 7 k Sv. Križu. Blag ji spomin!

Smrtna kosa. Na Zidanem mostu je dne 20. februarja umrla železničarjeva soproga Helena Dremelj po dolgi mučni bolezni. Bila je vrsta žena in dobra mati. Blag ji spomin!

Izpremembe v državni službi. Konceptni praktikanti dr. Amon Šraj pri okrajnem glavarstvu v Konjicah, Leopold Eiletz pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradu, dr. Dragotin Škrinjar in Jakob Počkar pri okrajnem glavarstvu v Celju, Egon Bayr pri pokrajinski upravi, oddelku za notranje zadeve, v Ljubljani, dr. Josip Orožim pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu in Heribert Svetel pri pokrajinski upravi, oddelku za notranje zadeve, v Ljubljani so imenovani za provizorne vladne koncipiste na dosedanjih službenih mestih. — Uradni živinozdravnik IX. činovnega razreda Ignacij Slajpah je imenovan za definitivnega upravnika državne žrebčarne na Selnu pri Ljubljani v istem činovnem razredu. Absolvirani živinozdravnik Zvonko Zemljčič je sprejet v državno službo, imenovan za provizornega uradnega živinozdravnika v X. činovnem razredu ter dodeljen v službovanje veterinarskemu referatu pri okrajnem glavarstvu v Murški Soboti. — Policijski svetnik dr. Ivan Senekovič je iz službenih ozirov premeščen od okrajnega glavarstva v Celju v službovanje k policijski direkciji v Ljubljani. Nadaleje sta premeščena policijski pristav Josip Stadler od okrajnega glavarstva v Celju k policijski direkciji v Ljubljani in policijski kancelist Ciril Remec od policijske direkcije v Ljubljani k okrajnemu glavarstvu v Celju, okrajni komisar Franc Vovšek pa od okrajnega glavarstva v Ptujju k okrajnemu glavarstvu v Celju.

Novi kazenski zagovorniki. Višje delno sodišče v Ljubljani je sprejelo v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša: dr. Ivana Lulika, odvetniškega kandidata v Ljubljani; dr. Ivana Šlibarja, odvetniškega kandidata v Mariboru, in dr. Dominika Drnovška, odvetniškega kandidata v Slovenski Distrikt.

Politična ekspozitura v Mozirju. Z odobritvijo ministrstva za notranje zadeve je poverjeno definitivno vodstvo politične ekspoziture v Mozirju okrajnemu komisariju Janku Osojniku, ki je zaradi tega premeščen od okrajnega glavarstva v Brezicah v Mozirje. Dosedanji začasni vodja imenovan politično ekspozituro, okrajni komisar dr. Anton Farinčnik je toplot dodeljen v službovanje okrajnemu glavarstvu v Celju.

Taksa za vozila. Minister za finance je podaljšal rok za plačanje letne takse za stara vozila do konca meseca februarja 1923.

Izpitij slepih invalidov. Početkom prihodnjega meseca se vršijo v Zemunu izpitij slepih invalidov za mojstre raznih obrti. K izpitu se je prijavilo precejšnje število kandidatov. Po večini so štetkarji in pletarji.

Gospodarske vajence sprejme državna kmetijska šola na Grmu za dobo od 1. aprila do 31. oktobra. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena ljudska šola. Prednost imajo kmetijski sinovi, pred vsemi oni, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodarstva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretičen pouk pri delu, kjer so zaposleni. Zato dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje ter majhno nagrado v denarju. Gospodarska praksa je izvrstna predpriprava za vstop v šole s 1. novembrom 1923. Pri sprejemu v šolo imajo vajenci prednost pred drugimi prosilci in sicer ako izpolnijo ostale pogoje, na prosta mesta. Lastnoročno na celo polo pisane prošnje s priloženim kratkim listom, domovnicu, zadnjim šolskim izpisevalom ter izpisevalom o navedenosti, je poslato dne 10. marca 1923 ravateljstvu drž. kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Persekucije uradništva se nadaljujejo. Iz Celja v Ljubljano je nenadoma premeščen iz službenih ozirov g. policijski svetnik dr. Ivan Senekovič. Ker je to že tretje premeščenje vzornega delavnega uradnika tekom enega leta, mora postopanje pokrajinske uprave vzbuditi v vseh krogih uradništva veliko vznemirjenje in ogorčenje. Javno je, da so dali povod premeščenju zadnji celjski dogodki; dasiravno je celjska policijska oblast pod dr. Senekovičevim vodstvom postopala tako korektno, da jo je pohvalila celo »Cillier Zeitung«, je vendar moral pasti Senekovič kot žrtev, da lahko opravi večji pokrajinski namestnik svojo blamažo na zgoraj. Dr. Senekovič si je stekel ob prevratni dobi v Mariboru z energičnim nastopom proti protidržavnim elementom za našo severno mejo velikih zaslug. V Celju je postopal vedno taktično, zlasti ob zadnjih celjskih dogodkih in je preprečil tako vsako večje poškodovanje tujega premoženja in krvoprelitje. Stori je edino napako, da ni dal nekaj Slovencev postreljati.

Razprava v tožbi dr. Reimana proti uredniku »Straže« Zebotu, ki bi se bila imela v Mariboru vršiti večeraj, se je morala preložiti, ker Zebot ni prišel k razpravi, čeprav ga je pismonoša ves teden iskali s sodnim naznanilom. Proti Zebotu je vložena še druga tožba zaradi razražanja časti, ker je za famozni gospod isti dan kakor dr. Reimana prostišk napadel na glavnem trgu tudi družbo naprednih akademikov.

Zadruška krojačev v Mariboru prireditelj tekom letošnjega leta prikojevalni tečaj. Točnejše informacije se izvejo pri načelniku zadruge v Mariboru, Slovsmokov trg št. 5.

Celjska Narodna kavarina v konkurzu. Pod tem naslovom smo prinesli v torkovski številki našega lista vest iz Celja, da je napovedal g. Ivan Kos, trgovec in posestnik Narodne kavarne v Celju, konkurz. G. Kos nam je poslal na našo notico dopis, v katerem označuje poročilo o konkurzu za neresnično. Kakor smo se sedaj informirali je bila naša vest res netočna, ker nad premoženjem g. Kosa ni razglašen konkurz, temveč jo je na njegovo prijavo o insolventci uvedeno poravnalno postopanje.

Iz Radeč nam poročajo: V torek dne 20. februarja smo pokopali gospoda Tometa Ešta, ki je naglo podlegel železnim krcem. Pokojni je bil odločen narodnjak in navdušen Sokol, čegar ustanovitelj je bil tudi on. Udeležili so se pogrebne bratje Sokoli v kroju, kakor tudi mnogo drugega občinstva. Ako bi bila zdravniška pomoč pravočasna na mestu, bi se bilo še gotovo ohranilo mlado nadepolno življenje. Skoraj pol leta smo že brez zdravniška.

Zbiranje knjig za koroško mladino. Kakor v Ljubljani se je začelo tudi v Celju zbirati knjige za koroško slovensko mladino. Na Kerkovem trgu pri hotelu Union se postavi škrinjica za nabiranje knjig. Vsak, kdor more, naj daruje kako slovensko knjigo. Z nabiranimi knjigami se bodo spopolnile knjižnice, namenjene slovenski koroški mladini.

Legar v Osijeku. Kakor se iz Osijeka poroča, razsaja tamkaj legar epidemično. Doslej je ugotovilo približno 400 slučajev, med njimi je večje število slučajev s smrtnim izidom.

Sneg v Črni gori. Zadnje dni je padlo v Črni gori, zlasti v okolici Nikšića izredno mnogo snega. Vse ceste in poti so popolnoma zasneženi in vsaka komunikacija od kraja v kraj nemogoča. Promet je seveda popolnoma ustavljen. Seljaki si delajo steze na ta način, da gonijo živino pred seboj.

Nesreča na železnici. V tunelu pri Labinu v Dalmaciji je prošle sobote vlak povozil dve ženski, kateri sta nosili drva in nista vedeli, da vlak že prihaja. Eni je stroj odrgal desno nogo in roko, drugi pa desno nogo. Obe sta bili prepljane v spitsko bolnico.

Artilerija vojak. Redov 3. artilerijskega polka v Beogradu Franc Feinlinger je bil zadnji čas na dopustu v Mariboru. Nagovarjal je novince, ki so vpočlicani v aktivno vojaško službo ter bujskal, da naj ne gredo k vojakom, »služit opanke«. Feinlinger je bil artilerijan in oddan komandi mesta v zapore.

Pretkan goljuf. V Mariboru je bil predvečerašnjem artilerijan bivši agent Viktor Sunko iz Ljubljane, katerega so že dalj časa zasledovali zaradi raznih goljufij. Sunko je tekom zadnjih mesecev ogoljufal približno 300 tveč in obrtnikov na ta način, da je nabiral inserate za neki izmišljeni »Obrtni adresar«. Za vsak inserat je zahteval predplačilo 100 do 160 kron. Izvabil je na ta način okoli 80.000 kron. Nabrani denar je Sunko se je porabil, za adresar pa se ni dalje brigal. Izročili so ga mariborskemu okrožnemu sodišču.

Subotički banditi. Pred par dnevi so v Subotici pri belem dnevu razbojnikji izvršili dvojni razbojništvo, en umor in poskus uboja. Enega udeleženec tega razbojništva, nekega Jankoš Tornoša, so kmalu prišli in ta je izdal potem tudi voditelja bande, Imbro Tota, za katerega je Tornoš povedal, da se skriva v neki kolibi v vinogradih. Orožništvo je kmalu našlo skrivališče, ali Tot je zbehal in je pri begu streljal z revolverjem. K sreči pa tako slabo, da ni od 50 strelkov nobeden zadel. Končno je Tot omagal in

Poroznik so ga prišli odvesti v zveznega, ker se je močno branil, v subotičke zapore. Razbojnik taji vse svoje zločine, katerih ga dolžijo in za katere imajo tudi priče. Zal mu tajanje ne bo dosti pomagalo.

Roparski umor. V noči od četrtka na petek je bil pri sv. Klari v zagrebški okolici izvršen roparski umor. 70letno staro Uršulo Bukovac, tamkajšnja gostilničarka so našli mrtvo v njeni spalnici. Ropar je z dvorišča prekopal zid ter se splazil v gostilniške prostore in v spalnico. Ugotovljeno je, da je razbojnik starki zamašil usta ter jo zadušil. Potem je vzvel vso gotovino ter natihoma zopet izginil. Zdi se, da je bil razbojnik domačin.

Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znaniko »Peko« so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Dopisi

ST. VID NAD LJUBLJANO. Na šentvidski holi vladajo že več let nekam čudne razmere. V I. razredu, ki ima povrhu še paraletko, sedi le par otrok. Polovica teh otrok je nesposobna za pouk, ker nima še predpisane starosti. Vsako leto pred početkom otvoritve šole hodil nadeučitelj od hiše do hiše in nam natvezuje bajke, da moramo otroke, dasi niso še 6 let stari, poslati v šolo. Koliko truda, jezice, joka in prepira je doma radi otroka, ki nima še razvite pameti. Trpin je pa tudi učitelj, ki se muči s takim učencem. Ali res ni nikogar, ki bi naredil konec temu samovoljnemu ravnanju?

KOČEVJE. Poročilo »Jutra« z dne 15. t. m. glede letošnjega kočevskega »Piesa lumpov« je bilo netočno ter je baziralo sigurno na napačni informaciji. G. inž. Mateuscu se je zgodila krivica, ker se mu je predbacivalo, da je izrekel o Slovencih »So hergelauferne werden hier kommandieren«, pač pa se je vršil ta dogodček tako, da sta prišla v dvorano, v katero so imeli dostop strogo le vabljenci z izkaznicami, in to obeh narodnosti pozno v noči dva nepovabljena, katerih se je najmanje pričakovalo in ki sta začela precej glasno rogoviliti ter motiti posetnike, naker so bile gorenje besede izražene na naslov teh dveh.

Objave

Pevske vaje pri Ljubljanskem Zvonu se odslej vrše po sledečem redu: ženski zbor vsak ponedeljek in vsako sredo ob polosmih, moški zbor vsak ponedeljek in vsak četrtek ob osmih zvečer.

Jug. akad. društvo Triglav v Zagrebu sklicuje za prihodnjo soboto dne 24. februarja ob pol osmih zvečer v društvenem lokalu svoj izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1.) Citanje zapisnika, 2.) Izprememba pravil, 3. Eventualije, Odbor.

Ljubljanski in šišenski žahovski klub priredita v soboto, 24. t. m. v hotelu Bellevue družabni večer, na katerega se vabijo vsi člani in članice obeh klubov, kakor tudi vsi prijatelji in prijateljice šaha. Poleg raznih zabavnih točk kakor petje, godba, kupčija, razni komični nastopi, šaljiva pošta itd. se vrši kot začetna točka brzoturizem, ki pa ne bo trajal dalj kakor 15 minut. Začetek ob pol osmih zvečer. Vstop prost. Za dobro kapljico in prigizneti poskrbi g. restavriater.

Društvo slovenskih književnikov objavlja: Spričlo spreminjenih valutnih razmer in da se doseže večja enotnost pri honoriranju rokopisov je »Društvo slovenskih književnikov« izdalo za svoje člane obvezno tarifo in izdalo vzorec založniške pogodbe, ki ga je obremen z omejenimi tarifo razposlalo posameznim založbam. Od teh so nekatere že sprejele v tarifi določene postavke, dočim so druge to tarifo odklonile. Z ozirom na »o je »Društvo slovenskih književnikov« na svoj zadnji odborovi seji sklenilo, da bo vsakega člana, ki bi se ne držal pri založniških pogodbah omenjene tarife, izključilo iz društva, in da se knjige izdane od založb, ki so tarifo odklonile, ne bodo ocenjevale v revijah, katere uradujejo društveni člani.

Za Jugoslovensko Matice: Uradništvo in poduradništvo rudnika The Central European Mines Limited v Mežici je mesto venca na grob matere g. Miška Dvornika darovalo Jugoslovenski Matice 250 Din; gospod Pavel Česnik pa je nabral na prireditvi v Narodnem domu v Ljubljani dne 13. t. m. 465.80 Din. Iskrena hvala!

Zahvala. Podpisano društvo se tem potom najlepše zahvaljuje slikarju Hermanu Vašelj, iz St. Petra v Sav. dolini za njegov trud in požrtvovalnost pri napravl, kakor tudi slikanju društvenega odra, kar je krasno in mojstrsko izvršil. Zato ga tudi vsakomur toplo priporočamo. Kmetijsko izobraževalno društvo Sv. Jurij ob Taboru.

Cene znižujejo

Češkoslovaški industriji in trgovci samo, da omogočijo nakup tudi jugoslovenskim bratom. Ne zanašajte se na podjetja iz Nemčije, ker ista ne izpolnjujejo svojih obvez ter svojega kupeca vedno izrabljajo, t. m. v obliki reze

VI. MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V PRAGI od 11. do 18. marca t. l., ter se poslužite ugodnosti, katere so vam s tem obiskom nudjo. — Informacije in legitimacije za poset da e ALIOMA COMPANY, anončna in reklamna družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg št. 8. 822/III

OBRT IN INDUSTRIJA PRED NOVO PRESKUŠNJO.

Od septembra 1920. obstoji odredba pod C št. 61.602, s katero je Generalna direkcija carin izvršila rešenje gospodarsko-finančnega odbora in ki dovoljuje carine prost uvoz srovin, polizdelkov in gotovih izdelkov, kakor strojev, orodja itd. za potrebe industrije, obrti in poljedelstva. To rešenje, ki je postalo zakon na podlagi čl. 130 naše ustave, je Generalna direkcija carin znatno okrnila s svojo najnovejšo odredbo od 31. januarja t. l. pod C št. 5521, po kateri je osvoboditev od carine imenovanih predmetov odvisna od predhodnega odobrenja Generalne direkcije carin, in to baje iz razloga, da bi se odredba 61.602 »pravilno in enotno uporabljala.

Kakor pa je soditi iz primer, v katerih je v zadnjem času Generalna direkcija carin redno zavračala prošnje industrijalcev in obrtnikov za prost uvoz po odredbi 61.602, finančno ministrstvo s to novo odredbo svoje Generalne direkcije carin nima namena, da samo poostri nadzorstvo ali — kakor direkcija trdi — da pravilno in enotno priredi prvo odredbo, temveč da sploh onemogoči ali da vsaj čim najbolj omeji prost uvoz omenjenih predmetov.

To postopanje finančnega ministra je nezakonito, ker Generalna direkcija carin ne more izdati odredbe, ki je protivna že obstoječemu zakonu.

Pa tudi iz drugih ozirov se mora to postopanje obsojati, kakor n. pr. zaradi tega, ker si finančni minister s to odredbo prisvajajo pravico da s svojim nestrokovnim osebjem ocenjuje potrebe industrije ter zavrača prošnje industrijalcev in obrtnikov tudi takrat, kadar pristojne zbornice ter ministrstvo za trgovino in industrijo potrdijo, da industrijalci in obrtniki potrebujejo za svoje obrate predmete, navedene v prošnjah, in da se dotični predmeti ne izdelujejo v naši državi.

Razen s pravnega in administrativnega stališča bi imeli proti tej odredbi tudi pomisleke iz ozira gospodarske politike. Nadejali smo se, da bo novi finančni minister pristopil najprej k stabiliziranju dinarja s postopnim izvrševanjem svojega gospodarskega programa, ker smo v njegovih izjavah med drugim našli vedno na dve glavni točki tega programa, na ravnotežje v državnem proračunu in na aktivnost naše plačilne bilance.

Glede proračunskega ravnotežja je g. minister vsakekar po pravici mogel pokazati na nemožnost dojenja novega davčnega zakona pred sestavo skupščine.

Da bi povečal izvoz in okrepil našo trgovinsko bilanco je finančni minister nedavno zmanjšal prohibitivno izvozno carino na koruzo in nekatere druge živila. Koruza, mast in nekatere druge življenjske potrebščine so šle v velikih množinah preko meje. To bi bilo vse prav, ko bi ne bila posledica ta, da so cene na domačem trgu zelo poskočile, zlasti cene masti in koruze. S tem je prišlo vse fiskalno nameščentvo v tak položaj, da absolutno ne more več izhajati. Tudi industrija in obrtništvo sta s tem prizadeti, ker tudi obrtniškim in industrijskim delavcem ne zadostujejo več dosedanja dohodki. Kake so nadaljnje posledice draginje in da se bodo zaradi draginje težko uresničili načrti finančnega ministra, je razumljivo. Kljub takemu položaju pa se je finančni minister kakor smo gori omenili, odločil tudi za to, da je deloma onemogočil carine prosti uvoz gori omenjenih predmetov za industrijske in obrtniške svrhe. Ker bodo dohodki za državno blagajno iz te zadnje zabrane minimalni, si res težko razlagamo početje finančnega ministra. Saj je vendar jasno, da bosta naša industrija in obrt zaradi te zabrane dražje producirali nego doslej in da bo zaradi tega prihajala v našo državo več izmuznega blaga, kar bo slabo našo trgovinsko bilanco in slabo uplivalo na tečaj dinarja.

Ako torej finančno ministrstvo kljub vsem izjavam ministra o potrebi povečanja proizvodnje ukinja omenjene male oiašave, s katerimi se je pospeševala naša industrijska in obrtniška proizvodnja, potem je treba povdariti, da so carinske mere pred vsem sredstvo za gospodarsko politiko; šele, kadar to ne pride v ozir, se morejo tudi carine uporabljati za povečanje državnih dohodkov. Znano je, da se naši gospodarski zavodi pritožujejo radi pretirane deflacijske politike finančnega ministrstva, radi katere se poostreje že obstoječa denarna kriza in se mora najemati kapital po 30 — 50 odstotnih obrestih, kar tudi ni v prid gospodarskemu razvoju. Ne bomo se spuščali na polje vprašanja financ in deflacije, ker smo mišljenja, da se morajo vsi momenti, ki uplivajo na valuto, obravnavati skupno in uravnati drug napram drugim, ali smo vsakeko proti

temu, da se denarna kriza, ki je čutila državna blagajna in celo naše gospodarstvo zdravi na škodo naše industrije in obrtništva. Upamo, da bo finančno ministrstvo gornjo odredbo, ki je v veliko škodo industriji in obrti, ki se nahajata že itak v težkem položaju, zopet ukinito.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski sejem (21. t. m.). Stevilen poset. Cene narasle. Močno povpraševanje po kmetijskih konjih, katere so nakupovali italijanski kupci. Cene za kg žive teže v kronah: voli I. 44,5 — 47, II. 40 — 44, III. 30 — 35, mlada živina 34 — 40, krave I. 30 — 34, II. 23 — 27, svinje I. 102 — 110, II. 94 — 100, III. 90 — 93, teleta 58 — 66, II. 56 — 58, III. 28 — 32. Seno se je tržilo po 700 — 900, detelja po 900 — 1050, slama po 500 za 100 kg.

Novosadska blagovna borza. Pšenica baška, prodano 2 vagona, po 445; ječmen baški, I in pol vagona, po 315; oves baški, I in pol vagona, po 290; koruza baška nova, 52 vagonov, po 337,5 — 375; koruza baška stara, 3 vagona, po 310; fižol beli baški, povpraševanje 405; pšenična moka »0«, 1 vagon, 650; »2« 1 vagon, po 625; »6«, ponudba 529.

Za izvrševanje carinsko-posredniških poslov, ki so železnici po § 65 železnico-obilatnega pravilnika in členu 10 mednarodnega dogovora naloženi, razpisuje železnica za svojo carinsko postajo Rakerek mesto pogodbenega carinskega posrednika. Reflektanti morajo odgovarjati vsem zahtevam pravilnika o carinskih posrednikih in odnošajem, ki jih zahteva carinsko-železniški postopek. Tozadevne ponudbe je vložiti pri obratnem ravnateljstvu južne železnice oddelek III/2 v Ljubljani do 15. marca 1923.

Izvoz iz Slovenije. Poročajo nam: Izvoz lesa iz slovenskega dela naše države se vrši stalno v velikih množinah. Preko Jesenic grede dnevno številni vagoni rezanega in tesanega lesa v Italijo. Drv za kurjavo gre nekaj v Svico. Izvoz zaklane živine, ki je nekaj časa miroval je ponovno oživel. Zaklana živina se izvažajo največ v Italijo. Istotako gre precej mleka iz Slovenije in sicer ga izvažajo ljubljanska Gospodarska zveza v Avstrijo. Zadnje dni je nastalo s strani Italije veliko povpraševanje po semenskem fižolu in krompirju. Izvoz teh dveh produktov se sicer ne uspeva, a je podoba, da se bo razvil znaten izvoz. Izvoz naših izdelkov preko Jesenic in Maribora v Francijo, ki je bil v početku meseca precej živahen, je ponehal, ker je železniški promet preko Kebla še vedno otežkočen. Istotako je promet preko Svice (Buchs) zaradi snežnih zametov nereden.

Obtok bankovcev v Svici. V Svici se nahaja po svetovni vojni v obtoku okoli 1 milijarde frankov. Leta 1922. se je obtok čisto izpreminjal. Koncem leta 1921. je znašal obtok bankovcev 1000 milijonov. Do 23. avgusta 1922. je padel na 725 milijonov, v mesecu novembru pa je zopet narasel na 988 milijonov. Koncem leta 1922. je znašal ponovno 1 milijardo frankov.

BOZEA dne 22 febr.

Zagreb. Devize: Dunaj 0.14825 — 0.14875, Berlin 0.45 — 0.47, Pešta 3.60 — 3.70, Bukarešta 49, Italija 506 — 508 London 495 — 497, Newyork izplačilo 0 — 106.50, ček 104.50 — 105.50, Paris 645 — 650, Praga 312 — 313, Sofija 58, Svica 1982 — 1988. Valute: dolar 102.50 — 103, češke krone 303 — 306.50, avstr. krone 0.1435 — 0.14425, lire 500, franc. franki 635 — 642.50, funti 475 — 480, napoleonori 380, švic. franki 1975 — 1980. Ljubljanska kreditna 220, Slavenska 102, Slov. eskomptna 159, Dubrovniška paroplovna 1450 — 1500, Ljubljanske strojne tovarne 165, Trboveljske premog. družba 780 — 800.

Beograd. Devize: Bukarešta 50 — 51, Berlin 0.47 — 0.48, Dunaj 0.147 — 0.149, Pešta 3.70 — 3.75, Solun 115 — 120, Sofija 61.25 — 62, Praga 630 — 650, Praga 310 — 314, Zeneva 1970 — 1990, Milan 504 — 508, London 495.50 — 497.50, Newyork 103.50 — 105.50.

Curih: Berlin 0.0235, Newyork 531, London 25.04, Praga 32.65, Milan 25.75, Praga 15.75, Budimpešta 0.1775, Bukarešta 2.60, Beograd 5.10, Sofija 3, Varšava 0.9140, Dunaj 0.007475, avstr. krone 0.0075.

Praga: Dunaj 4.7750, Berlin 1.50, Rim 166.25, Budimpešta 1.22, Paris 211.25, London 160.8750, Newyork 34.10, Curih 646.25, Beograd 34, avstr. krone 4.75, lire 167.25.

Berlin: Dunaj 31.96, Budimpešta 723, Milan 110.223, Praga 67.431, Paris 139.650, London 106.732.50, Newyork 26.693.12, Curih 428.925, Beograd 22.141.

Odgovorni urednik P. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Table with 7 columns: Kraj opazovanja, ob, Zračni tlak, Zračna temperatura, Veter, Oblačno 0-10, Padavine mm. Rows include Ljubljana, Zagreb, Beograd, Unaj, Praga, Luomost.

V Ljubljani barometer višji, temp. nižja. Solnce vsahja ob 6.53, zahaja ob 17.94

El. Zevaco:

"Krvavi kardinal"

Zgodovinski roman

Istočasno vrže svojo haljo zase in zavilhti meč:

«Evo, to je moj blagoslov!» Ter izpade. Toda oprava ima z boljšim borilec. Montariol je z jednako naglico potegnil svoje orožje. Obe rezili švistneta in zazvenčita drugo ob drugo. Corignan je bil pogumen navadno le, kadar ni vedel za opasnost, bil je pa kaj dober borilec.

Montariol lovi njegove udarce in sanke ter se posluži zvijače. Odmikati se začne in reče: «Ojoj, mislim, da je le kapucin, pa je prav dober mečevalec!»

«Kapucin, da, ponavlja Corignan, in silno suva in udarja, «toda član bojevitih cerkve!»

Montariol se je umaknil že do zida v bližini okna, in Corignan se pripravil za odločilni sunek ter venčič pri tem:

«Evo ti... s temi tremi palci jekla v telesu boš že imel dovolj blagoslova, in gotovo boš...»

Nikdar se ni izvedelo, kaj bo Montariol «gotovo, kajti zvenki!, in ta hip odleti Corignanov meč po vsej sobi in v kot, Corignan pade sredi sunka na kolena, dobi strašen udarec s pločkovno meča po licu in v prihodnjem

trenutku ga že drži Montariol za vrat:

«Ha, lopov, ti si res mislil, da boš kar tako na raženj nataknil vadičelja Trencavelove akademije? Vstani in odgovarjaj odkrito na vprašanja, ki ti jih stavim, ali pa si sedajle zadnjikrat v svojem življenju gledal poštenjaku v lice!»

Corignan trepetaje vstane. Še le sedaj je spoznal opasnost, v kateri se nahaja, in vè, da ga bo oni le brez milosrdja ubil, če treba...
«Govori brez zahrbtnosti in brez latinščine!» mu ukaže Montariol iznova. «Si li tukaj, da vohuniš za Trencavelom? In kako si se ga hotel polastiti?»

«Prežimo nanj s stražniki na pariških vratih!» prizna Corignan.
«Na saintdeniških?»

«Ne, ne, na montmartrskih!» živahno zatrjuje Corignan. Prisegam vam, da se more plemeniti gospod Trencavel vrniti brez vsake skrbi skozi saintdeniška vrata v mesto!»
«Aha, oho!» pravi Montariol zamišljeno. «No, pa dobro, povrnili se bomo skozi saintdeniška vrata, toda ti boš med nama, in gorje ti, če si lagal!»

In zapusti Corignana v sobi, vsega zmedenega. Še le nekaj časa pozneje jame premišljevati: «Dobro torej, speljal sem jih, da se bodo vrnili skozi moja vrata. In ž njima bom če preje ne pride kaj drugega vmes.

«Eh, bo že kako! Ojmemo jih, in zvezana ju položim monsinjoru pred noge; monsinjor me pokrije z zlatom, Rascassu pa niti groša!»

Montariol se je tačas namestil nad stopnjicami v veliki dvorani. Odtod je mogel pregledati dvorano in vse, kar se zdolaj dogaja. Misli si je:

«Rascasse prisega, naj gremo skozi montmartrska vrata, Corignan pa, da skozi saintdeniška. Oba kraja naj služita za past v katero naj bi se vjel gospod in prijatelj Trencavel, največji med borilci, pa obenem največji norec med zaljubljenici. Rascasse in Corignan, oba lažeta, ali bolje, ni eden ni govoril istine. Kaj naj torej storim?»

Ta trenutek se i Rascasse i Corignan, ki sta pogledala oba vsak skozi svoja vrata v veliko dvorano, živahno umakneta. Opazila sta drug drugega.

«Prokleti frater!» kolne Rascasse. «Me je li videl? Vidiš ga, nebodigatreba! Prišel je, da mi ukrade mojo nagrado. Toda le počakaj!»

«Bedak Rascasse je tukaj!» si pravi Corignan. «Prišel je, da mi odjè ves dobiček. Pojdi, pojdi, šema! Montariol mi je dobesedno verjel vse, kar sem mu natvezel!»

Toda v istem hipu pride Annais, in kmalu za njo Saint-Priac. In opoldne, baš točno opoldne, Trencavel sam. Montariol je prisostvoval iz svojega skrivališča celemu drama-

tičnemu prizoru, ko je Saint-Priac odvedel Annais, ne da bi bil radi tega spremenil svoje mnenje o njej, in ko je videl, kako odvaža Saint-Priac dekle seboj, je samo zamrmral: «Vredna sta drug drugega, naj se torej medseboj požreta!»

Trencavel stoji sedaj v dvorani, sam, in strmo gleda na oba kosa meča, ki ležita na tleh. To je meč njegove Annais! Samo da ga Trencavel ne pozna, le silno nemiren postane iznova, ravnotako kakor prej, ko je opazil od daleč veliki oblak prahu na cesti in gledal za njim, dokler se ni oddaljil...

«Tukaj je bil boj... Kdo, s kom? Kdo je prišel popreje... Poldan je sedaj... Kaj se je zgodilo?... Kardinal bi moral biti tukaj, in... ona! Zakaj sem sam? Zakaj ni nikogar?»

Ta hip zagrmí in zazvenči z viška meč in pade pred njegove noge. Trencavel se zdrzne in zaprepačeno pogleda kvišku. Gori nad stopnicami je Montariol. Mojster otrpne. Vadičelj polagoma stopa po stopnicah navzdol, toda s vsakim korakom postaja bledejši.

«Vadičelj, ki je prelomil svojo besedo!» pravi Trencavel mrzlo.

«Baš zato sem vam izročil svoj meč!» odgovori Montariol.

«Gospod!» nadaljuje Trencavel. Hotel je reči: «Niste več član moje akademije!»

Toda teh besed ni spregovoril.

Montariol mu je videl, kako se pripravljajo, da zapuste mojstrove ustne, ter iztegne roko, da jih zadrži, predno bodo nepreklicno izgovorjene...

In s sladkim glasom reče: «Mojster, četudi me odpustite, se bom vrnil nekega dne, ko bo še enkrat treba, da rešim vaše življenje s svojimi!»

Izgovoril je to vse tako enostavno, tako človeški in tako prepričevalno, da je Trencavela spreobrnil v tistem hipu. Montariol prekriža roke in čaka, Trencavel pa nadaljuje drugače, kakor je započel:

«Gospod... vadičelj moje akademije ne izroča svojega meča nikomur, niti kralju, niti meni! Evo, vračam vam ga! Objemi me!»

«Ne govori va več o tem!» doda še Trencavel. «Raje mi povej, kaj se je tukaj zgodilo!»

«Nje ne bo!» pravi Montariol. Trencavel začuti silen sunek v sredo srca. Dvakrat prekorači dvorano s sklonjeno glavo in se potem vrne k Montariolu ter vpraša gluho:

«In... kardinal?»
«Ga ne bo!» ponovi Montariol resno.

Trencavel pobledi še bolj in razume, da bo, če še nadalje vprašuje Montariola, izvedel stvari, ki bi mu razgnale srce.

«Pojdiva!» reče snhotno.
«Ne!» odgovori Montariol.

Mali oglasi

Stavilo do 20 besed 1 Din, vsaki naslednji 2 besedi 1 Din. — Trgovski oglas, doplačilo, odpravljen do 20 besed 5 Din, vsaki naslednji 2 besedi 5 Din. — Prava se spreji (Lokali, kupim, prodam) Ne sprejema se odgovorja, obo je vprašanje prišlo samo se odgovor.

Službe

Trgovska pomočnica,
marljiva in vestna, izučena v operaciji stroki, išče mesta kot pomočnica v neki večji trgovski v Ljubljani. Večja tudi kužništvu. Cenjene ponudbe pod «Marljiva» na upravo «Jutra». 638

Kovaškega pomočnika

za gozdno orodje, popolnoma izučena za sekire, pisanke e. remenine itd., sprejme takoj Anton Petkovšek, Logatec. — Ihtotam jo naprodj še nekaj predvojno patent ronihi aparatov za solavice, za je zmanje slabih kroglic iz polističnih steklenic. Komand Din 40.—. 616

Urarski pomočnik,

šofer delavec, se sprejme takoj pri R. Marja, urar in v Ljubljani. Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. 617

Deklica z dežele,

27 let stara, pridna, poštna in marljiva, želi mesta kot pomočnica v manufakturni trgovini. Vajena je nekoliko silovanja na stroji. Če mogoče z vsa oskrbo v hiši. Učna doba štiri leta. — Ponudbe pod «Devlva in poštna t44» na upravo «Jutra». 644

Gospodična 639

želi mesta kot blagajničarka, posebno pisarska mod. Cenjene ponudbe pod «Vestna» na upravo «Jutra». 639

Trgovski pomočnik,

20 let star, se sprejme v trgovino s mešanim blagom pri Edvinu Pečarju, imenu, posla Polječtrtek. 633

Izobražena dama,

govori slovensko in nemško, nje službe kot voditeljica občinskega gospodarstva ali reprezentantinja, pomočnica gospodinjje ali dru o. Ponudbe pod «Zaučeljiva», poštnoleže Celje. 632

Trgovski nastavljenec

vešč kolonialne stroke, izučena v pisarniških poslih, vaje obvezanja s strankami, želi po potrebi potoval se sprejme takoj pri večjem trgovskem podjetju v Ljubljani. Ponudbe pod «Trgovsko nastavljenec» na upravo «Jutra». 634

Zanesljiva ženska

za oskrbovanje prostorov in razvijanje knjig se išče za celo

Izkušeni brassô

in dva izvežbana žagarja za samico na štiri rezila, zm zna tudi popravit, se sprejmejo na večjo žago na Gorenjskem. Ponudbe naj stavijo samo nezženjeni na upravo «Jutra» pod «Žaga». 622

Službe mašinstva,

oziroma elektromonterja, raspisuje Kranjskogorska elektrarna. Ozira se na izku one bolj prilicne moči z dobrimi izpričevali. Nastop službe s 1. marcem. Vse druge podrobnosti se izvedo pri g. Josipu Koširju v Kranjski gori. 608

Prodam

Hrastovih bločev,
okrog 80 m², lepih, ravnih, za žago, prod. m. Debelina od 25 cm do 80 cm, dolžina od 2 m 50 cm do 5 m. Cena 2000 K za m² franko vagon St. Janž na Dolenjskem. — Vpraša naj se pri upravnistvu «Jutra» pod «Hrast 80». 614

Prodaj se 625

po zmerni ceni dobro ohranjen «Landauer», koro nova močna kočija, dvoiprežna in svara kočija, enovprežna. Ker se misl naba iti avtomobil se to kočije pod ugodnimi pogoji prodado. Naslov pri upravnistvu «Jutra». 637

Parni stroj

s stoječim kotlom, 9 atm., 4 do 6 HP., z dvema cilindroma prevodna matilnica s disilnikom proti poceni, tudi vsako posebej Franc Kranje, Sv. Duh pri Sv. Juriju ob Ščavnici. 637

17 parov moških boksčevljev 631

prodajam po 225 Din. Karol Dolba, Vidovdanska cesta 2

Naprodaj: 651

Otomana, železna postelja z blazino na vzmeteh in usnjata torba za akte. Stara pot 1/1, vrata 3, od 12. do 3. popoldne.

Nepreprodajno

Prodaj 643
za vsak obrat, zlasti za strojarstvo, pripravno staro tvorilno. Več se poišče pri Karelju Bohu, Trbovlje 1.

Skoraj nova hiša

in zraven dva najvi na Vrhniki pri farni cerkvi, pri-

pravas za kakoga obrtnika

se pod ugodnimi pogoji prodaj Kupec ima takoj stanovanje Zglasiti se je pri Edvardu Pilslerju, Vrhnika. 648

Lokali

Brivalco kupim 631
v večjem in prometnem trgu Slovenije. Dopiso z zahtevo prusim na Slavk. Horvatiča, Lož pri Raketu št. 16.

Stanovanje

Eubo,
mehilirano ali nemehilirano, išče gospod. Plača vspreji. Ponudbe upravi «Jutra» pod «Ta oja». 643

Prazno sobo 640

iščem proti dobri nagradi. Najemna postranska stvar. Cenj. ponudbe pod «Gospo.» na upravo «Jutra».

Ene ali dve sobi

s dvema posteljama se išče za takoj. Cenjene ponudbe na upravnistvo «Jutra» pod «Tako 621». 643

Kupim

Kupim 650
stare tipe v debelosti od 3 do 5 mm. v n jmanjši ploščinski velikosti 70x100 cm. Naslov pove uprava «Jutra».

Razno

Kdo mi ve poročati
za bivatišče Rudolfa Kienna, rod. Poljaka, naj blagovoli poročati proti nagradi 50 Din Cirila Gašpericu, trgovcu v Mojstrani. 640

10.000 kron nagrada

dobi, kdor mi preskrbi dobro vpeljano gostilno sje na že lezniški postaji, kjer bi bil kraj, primeren za lesno trgovino, v našem za daljšo dobo. Ponudbe pod «Nagrada 646» na upravo «Jutra».

Višgalna vrstica

(Zah. sehur) nalcene s pri trdki 1. Razboršek, Smrtno-Litija. Ponudbe na trdki 1. Razboršek & J nc, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33. 61

Brivco (tasničar),

Koštomaj, Celje, Pročarova ulica 19, priporoča kate in lasulje za dame, gospode ter gledališča. Kupi tudi brivnice ali lokale. 623

Več parcel

priljubljen za zgradbo vil, hiš in industrijskih objektov, ležečih v sredini in na periferiji Ljubljane
se prodaj.
Naslov pove An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 266

Dvonadstropna hiša 267

pre 10 leti zidana, v Sp. Šiški, na prometni točki, z dobro vpelj. in gostilno in kletmi ter trgovskimi lokali, s velikim vrtom in stavbeno parcelo, se zradi selitve prodaj. Kupca z sobi in kuhinjo po dogovoru na razpolago. Nezazidan prostor je pripraven za vsako industrijo. Ponudbe pod «Selitev» na Anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Sprejememo

dva pridna, v svoji stroki popolnoma izurjena

gatrista.

Pismene in ustne ponudbe na trdiko MULEJ & COMP., Bled II. 263

Iščem prodajalko

pridno, pošteno, zmožno slovenskega in nemškega jezika, katera bi eventualno tudi sama mogla voditi trgovino z mešanim blagom na deželi. Hrana in stanovanje v hiši, plača dobra. Ponudbe pod «Samostojna» na upravo «Jutra». 533

Perilo

za dame, gospode in otroke po znižanih cenah pri J. Šinkovic nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg št. 19.

PALMA

Kaučuk potpetnike in potplate

Oddaja ribolova v zakup.

Pri gozdarskem uradu v Soteski, pošta Toplice (Dolenjsko), se odda v zakup **ribolov v roki Krka** od izvira do malinskega jezca v Romunji vasi s stranskimi potoki, izvzemši okraj št. 73 Žužemberk od Draske vasi do Dvora. — Zakupne pogoje kakor tudi popis ribolovnega okraja določijo gozdarski urad Soteska proti vplačilu poštnine. Isto določijo iz prijaznosti tudi g. F. K. Kaiser, puškar v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6.

Izreden užitek

boš imel, če si privoščiš v restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani rimsko čeašo starega jeruzalemskega muškatanega silvanca

Posebna uspešnica se ne izlajajo.

Zapustila nas je za vedno naša predobra in nadvse ljubljena mamica, gospa

Jerica Kuhelj

ki je danes v sredo dne 21. svečana 1923 v 76. letu svoje starosti nenadoma odšla po svoje nebeško plačilo. Najtežja naša pot bo v peček dne 23. svečana 1923 ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Gosposvevska cesta št. 7, na pokopališče pri Sv. Križu, kjer položimo truplo preblage rajnice k večnemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V LJUBLJANI, dne 21. svečana 1923.

Rodbina Kuhelj-Berbuč.

Mestni pogrebni zavod.

Naročajte, čitajte in razširjajte dnevnik **JUTRO!**